בס"ד ט' שבט תש"פ

"ישיבישע בלאט"

"שאלות" ו"מראי מקומות" על ה"דף – היומי"

ברכות לב.

שלש מקראות הללו וכו', וטעם לסדר המקראות: עי' אדרת אליהו, פתח עינים, ועין אליהו.

והאם הוי טענה נכונה, וא"כ למה נקרא שהטיח דברים וכו'? עי' מהרש"א, רשב"א, ומכתב מאליהו ח"ד

ויתפלל משה אל ה', וקשה הלא מצינו לשון זאת בכמה נבאים ולא נקרא שהטיחו דברים כלפי מעלה? עי' מהרש"א, ריא"ף בעין יעקב, פנ"י, צל"ח, אמרי נועם, נפש החיים ש"ב יב', ומגיד תעלומה.

מאי ודי זהב, מהיכן הלימוד? עי' מהרש"א, ועי' ביאורי אגדות בקוה"ע סי' ח' אות ו', איך אמרו די והלא אין אדם מת וחצי תאוותו בידו.

להמשיל ענין זה הביאה הגמ' ג' משלים: ארי, פרה, ובנו, ומה שצריך לשלושתן? עי' ארץ החיים, הגה' הרא"מ הורוויץ, בן יהוידע ואור החמה, ועי' עוללות אפרים מאמר נו' למה בבנו המשילו ליושב על פתח של זונות.

וכסף הרביתי להם, וזהב עשו לבעל, ולמה לא חיבר כסף לזהב? עי' אמרי נעם להגר"א וחי' מהרי"ץ.

לך רד, פה דריש לשון ירידה מגדולה, ובמדרש שמו"ר מב' ה' דריש לשון מרדות: עי"ש יפה תואר ומהרש"א כאן, ע"ע פני יהושע וצל"ח, ובתו"ת שמות לב' יב', ועי' אהל יעקב שם כח' א' למה נענש בזה, ועחד פשטים נחמדים למה אמר בלשון רד עי' מרגניתא דר"מ ובן יהוידע.

מלמד שתפסו משה לקב"ה, ומה ששייך לומר כן: עי' אמרי נעם וצל"ח, ועי' מהרש"א ביאור סדר הפסוקים בחומש שמות ובחומש דברים.

כסא של שלש רגלים, באור הנמשל בזה? עי' אדרת אליהו, מהרש"א, חת"ס, פני יהושע, ועין אליהו

עד שהחלהו, או עד שהוחלה? עי' רש"י ומהרש"א, חברכת ראש, עין יעקב צל"ח ועין יוסף, ועי' הגה' יעב"ץ

עד שהפר לו נדרו, ולכאורה יותר מדוקדק לשון התרה? עי' גליון, ורשב"א, ועי' הגה' הרש"ש טויבש.

ועוד קשה כיון שמשה נהנה מהפרת הנדר, שהלא נשאר בגדולתו, איך יכל להתיר? עי' יפה תואר על המדרש שמו"ר מג' ד', ועי' בית לוי, יד דוד, ישמח משה פר' כי תשא, וקהילות יעקב נדרים יג'.

מחני נא מספרך, ויל"ע הא עדיין לא נכתבה על התורה? עי' דעת זקנים על הרש"י שמות לב' לב', ועי' רשב"ם וחזקוני שם, ותולדות יצחק למהר"י קארו.

אמר אביי אשתא דגרמי, וקשה מה הוסיף בזה? עי' בן יהוידע

יכול ה' מיבעי ליה, ולכאורה גם יכולת יכול לשמש לזכר? עי' אגדות לרשב"א ואמרי נעם.

והלא כבר ראו ניסים וגבורות שעשיתי להם על הים, ולמה לא הזכיר במצרים? עי' כסא רחמים שניסי מצרים אמרו שאינם לכבוד ישראל, אלא עונש לפרעה על שמרד ב-ה' אבל ניסי הים לכו"ע היו לכבוד ישראל.

לשלושים ואחד מלכים וכו', עי' עין יעקב בריא"ף ועיון יעקב היכך מרומזת טענה זו בתורה, והאם נכון לטוענה.

לעולם יסדר אדם שבחו של הקב"ה ואח"כ יתפלל, ובע"ז ז: נחלקו בזה תנאים, עי' רשב"א מה הם סברות מחלוקתם, ועי' פנ"י.וטעם תקנה זו? עי' בית אלו' שער התפילה ב', ומהר"ל נתיב העבודה יב', עי' גליוני הש"ס, ועי' הר צבי על הרמ"א או"ח תקפג' לגבי אמירת יה"ר אחר הפרי בר"ה, ועי' לבוש או"ח א' ס"ט לגבי אמירת תהילים קודה"ת.

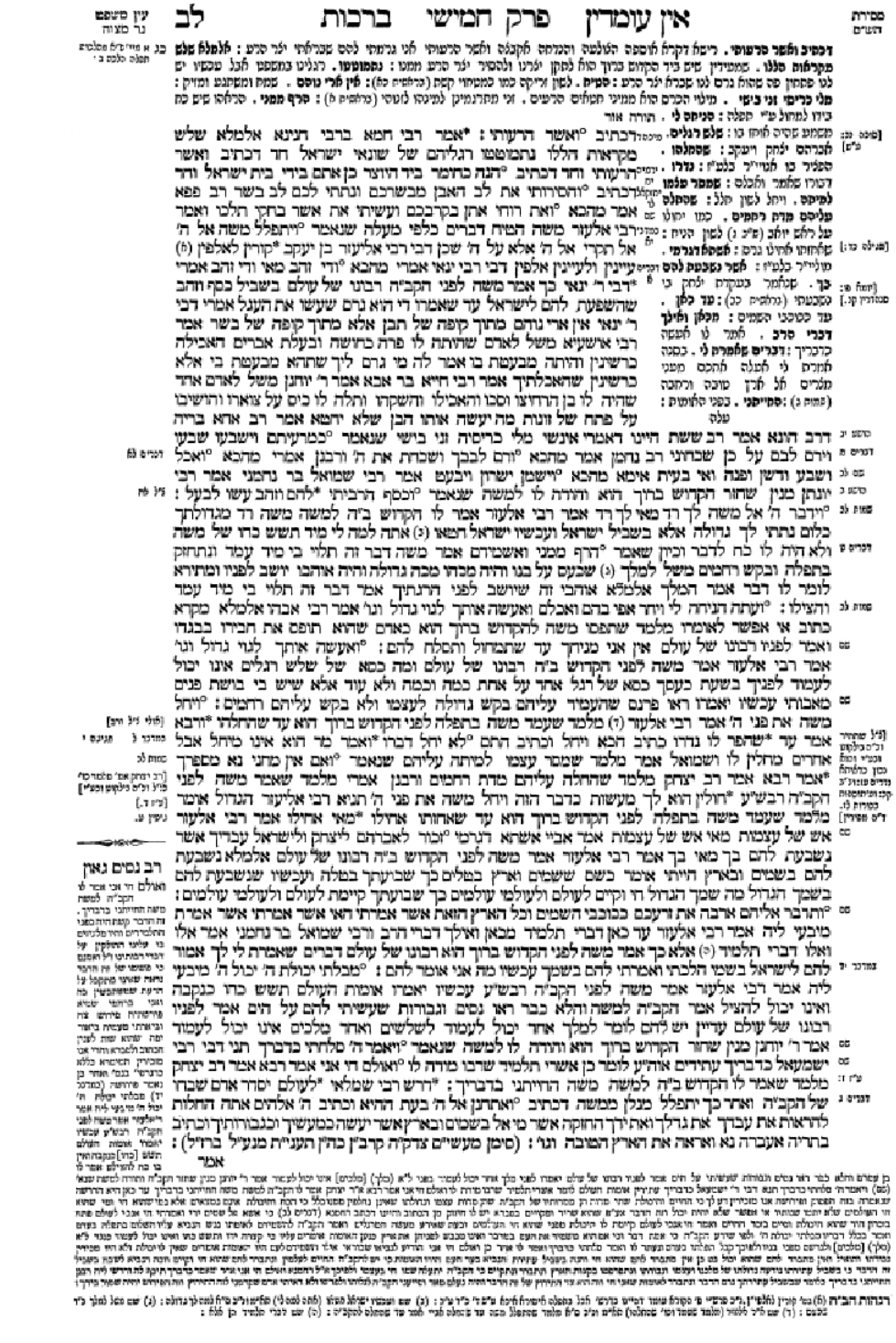

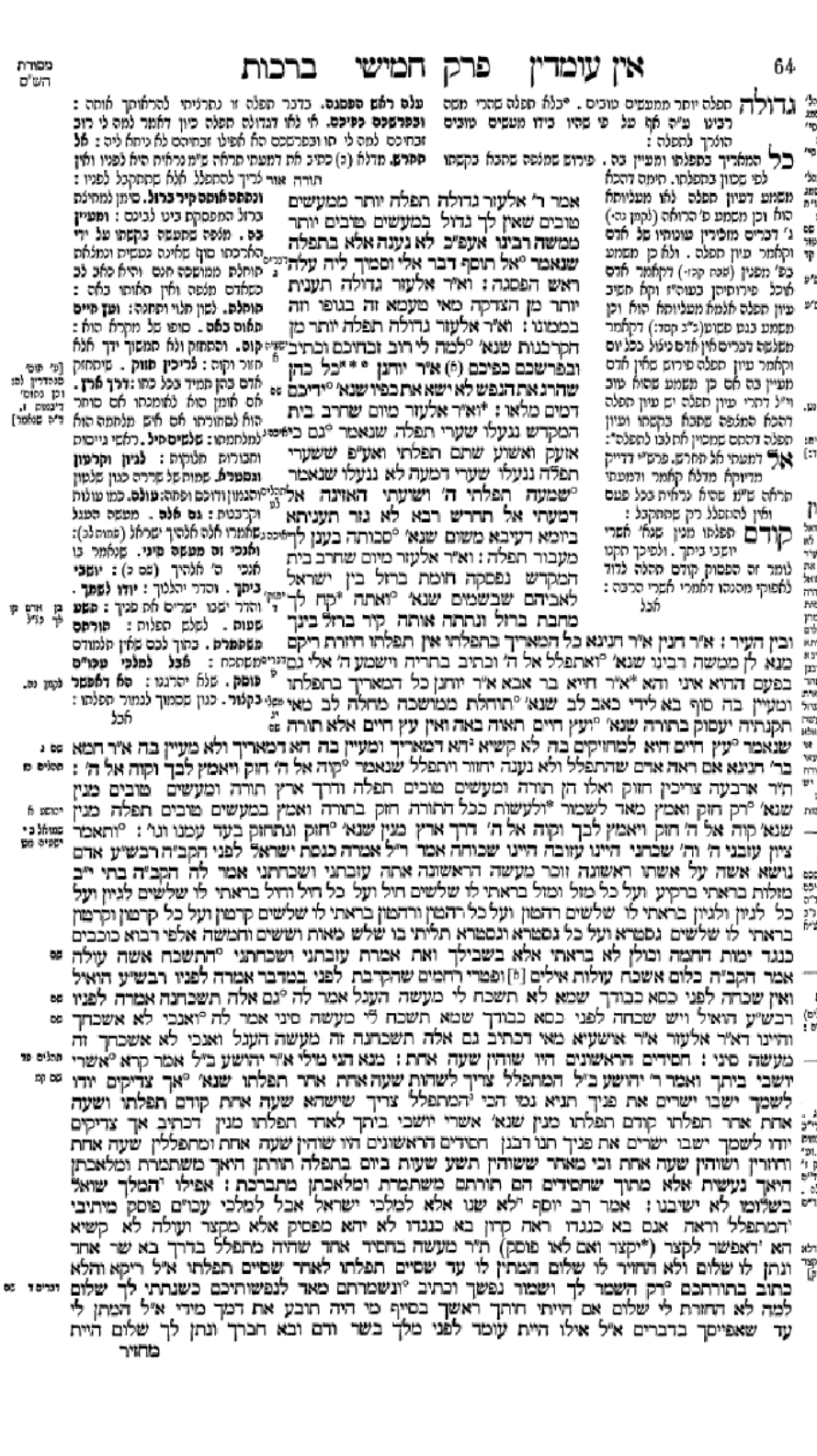

64 אין עומדין פרק חמישי ברכות

מסורת הש"ס

גדולה תפלה יותר ממעשים טובים. כדכר תפלה זו נתריעין להרלוקך מוחה: **ובפרפרסם בפיכם.** לו נלא הנדולה תפלה מיון הלמר נמה לי ריבו זכחיכם נמה לי הו ובפרפרסם הה לפיכו נלא ריתמ לים: **אל תקרא.** מדלא (ב) כתיב לא דמעתי מרלה עיון מרחות הוא לפניו ולון תורה אור לריך להתפלל אלא מתחקבל לפניו:

כל המתריך בתפלתו ומעיין בה. פירוש שמלפה שתבא בקפתו לפי סכון בתפלתו. דיומה דהכא מתמוה דעיון תפלה לאו משליחא הוא וכן מסמע ס' הרואה (לקמן נה:) ג' דברים מזליין שוטתו של אדם וקלמר עיון תפלה. ולא כן מסמע כס' מפנין (שבת קנ:) דקלמר לדם שוכל פירוריהן בשוקיו ולא חזיב עיון תפלה אלמא משליחא הוא וכן מסמע בגמ' (כ"ב קמ:) דקלמר משלשה דברים אין אדם ניצל בכל יום וקלמר עיון תפלה פירוש אלין לדם מעיין בה אם כן מסמע שהוא עיב ו"ל דתרי עיון תפלה יש עיון תפלה דהכא שמלפה שתבא בקפתו ועיון תפלה דהתם שמכוין לתלבו לתפלה: **אל** תעמוד אלא מתוך שחוק. פרש"י בדיוק מדיוקא מדלא קלמר ודמעמיד מרלה ש"מ שהוא עליות בכל פעם ואין להתפלל רק מתתקבל: **קודם** פעמו מגין שנא' אחרי יובכי ביקר. ולפיכך הקנו לומר זה הפסוק קודם תהלה לדוד לאפוקי מהכהו דלמרי אחרי הרבה:

אמר ר' אליעזר גדולה תפלה יותר ממעשים טובים שאין לך גדול במעשים טובים יותר ממשה רבינו **אע"פ לא נענה אלא בתפלה שנאמר** °אל תוסף דבר אלי ומסרך לית עלה ראש הפסגה: וא"ר אליעזר גדולה תענית יותר מן הצדקה כאי מעמא זה בגופו זה במכתנו: וא"ר אליעזר גדולה תפלה יותר מן הקרבנות שנא' °למה לי רוב זבחיכם וכתיב ובפרשכם בפיכם (ה) **אי'ר יוחנן** * * **כל כהן שהרג את הנפש לא ישא את כפיו שנא'** °ידיכם דמים מלאו: *וא"ר אליעזר מיום שחרב בית המקדש נגעלו שערי תפלה שנאמר °גם כי אעיק ואשוע שתם תפלתי ואע"פ ששערי תפלה נגעלו שערי דמעה לא נגעלו שנאמר °שמעה תפלתי ה' **ושערתי האזינה** אל דמעתי אל תחרש רבא לא נזר תעניתא ביומא דעיבא משום שנא' °סבותה בענן לך מעבור תפלה: וא"ר אליעזר מיום שחרב בית המקדש נפסקה חומת ברזל בין ישראל לאביהם שבשמים שנא' °ואתה °קח לך מחבת ברזל ונתתה אותה קיר ברזל בינך ובין העיר: א"ר חנין א"ר חנינא כל המארך בתפלתו אין תפלתו חוזרת ריקם מנא לן ממשה רבינו שנא' °ואתפלל אל ה' וכתיב בתריה וישמע ה' אלי גם בפעם ההיא אני והא °א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן כל המארך בתפלתו וטעיין בה סוף בא לידי כאב לב שנא' °תוחלת ממושכה מחלה לב כאן הקנתיה יעסוק בתורה שנא' °יעץ חיים תורה באה ואין עץ חיים אלא תורה שנאמר °עץ חיים היא למחזיקים בה לא קשיא °דא דמאריך ומעיין בה דא דמאריך ולא מעיין בה א"ר חמא בר' חנינא אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה יחזור ויתפלל שנאמר °קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה': תיר ארבעה צריכין חזוק ואלו הן תורה ומעשים טובים תפלה ודרך ארץ תורה ומעשים טובים מנין שנא' °רק חזק ואמץ מאד לשמור *ולעשות ככל התורה חזק בתורה ואמץ במעשים טובים תפלה מנין שנא' קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה' דרך ארץ מנין שנא' °חזק ונתחזק בעד עמנו וגו': °ותאמר ציון עזבני ה' וה' שכחני היינו עזובה היינו שכוחה אמר ריל אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה רבש"ע אדם נושא אשה על אשתו ראשונה וזכר מעשה הראשונה ארה עזבתני ושכחתני אמר לה הקב"ה בתי י"ב מזלות בראתי ברקיע ועל כל מזל ומזל בראתי לו שלשים חיל ועל כל חיל וחיל בראתי לו שלשים לגיון ועל כל לגיון ולגיון בראתי לו שלשים רהטון ועל כל רהטון ורהטון בראתי לו שלשים קרטון ועל כל קרטון וקרטון בראתי לו שלשים נסטרא ועל כל נסטרא ונסטרא תליתי בו שלש מאות וששים וחמשה אלפי רבוא כוכבים כנגד ימות החמה וכולן לא בראתי אלא בשבילך ואת אמרת עובתני ושכחתני °התשכח אשה עולה אמר הקב"ה כלום אשכח עולות אילים [ח] ופטרי רחמים שהקרבת לפני במדבר אמרה לפניו רבש"ע הואיל ואין שכחה לפני כסא לא תשכח לי מעשה העגל אמר לה °גם אלה תשכחנה אמרה לפניו רבש"ע הואיל ויש שכחה לפני כסא כבודך שמא תשכח לי מעשה סיני אמר לה °ואנכי לא אשכחך והיינו דא"ר אליעזר א"ר אושעיא מאי דכתיב גם אלה תשכחנה זה מעשה העגל ואנכי לא אשכחך זה מעשה סיני: חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת: מנא הני מילי א"ר יהושע ב"ל אמר קרא °אשרי יושבי ביתך ואמר ר' יהושע ב"ל המתפלל צריך לשהות שעה אחת ארח תפלתו שנא' °אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך תניא נמי הכי °המתפלל צריך שישהא שעה אחת קודם תפלתו ושעה אחת אחר תפלתו קודם תפלתו מנין שנא' אשרי יושבי ביתך לאחר תפלתו מנין דכתיב אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך תנו רבנן חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת ומתפללין שעה אחת וחוזרין ושוהין שעה אחת וכי מאחר ששוהין תשע שעות ביום בתפלה הוה נותן היאך משתמרת ומלאכתן היאך נעשית אלא מתוך שחסידים הם תורתם משתמרת ומלאכתן מתברכת: אפילו המלך שואל בשלומו לא ישיבנו: אמר רב יוסף °לא שנו אלא למלכי ישראל אבל למלכי עכו"ם פוסק מיתיבי °המתפלל וראה אנס בא כנגדו ראה קרון בא כנגדו לא יהא מפסיק אלא מקצר ועולה לא קשיא הא °דאפשר לקצר (*יקצר ואם לאו פוסק) תיר מעשה בחסיד אחד שהיה מתפלל בדרך בא שר אחד ונתן לו שלום ולא החזיר לו שלום הטתין לו עד ששים תפלתו לאחר ששים תפלתו א"ל ריקא והלא כתוב בתורתכם °רק השמר לך ושמור נפשך וכתיב °ונשמרתם מאד לנפשותיכם כשנתתי לך שלום למה לא החזרת לי שלום אם הייתי חוזרך ראשך בסייף כי היה תובע את דמך מידי א"ל הנתן לי עד שאפייסך בדברים א"ל אילו היית עומד לפני מלך בשר ודם ובא חברך ונתן לך שלום היית

מחזיר

ברכות לב:

גדולה תפילה יותר ממע"ט, עי' תוס', וביאור דבריהם: עי' מהרש"א, עיון יעקב, פנ"י וצל"ח, ועי' תוס' ר"י החסיד וריא"ף בעין יעקב, ועי' שו"ת מהרשד"ם סי' ל'.

עלה ראש הפסגה, ומה התועלת בזה? עי' פנ"י ובברכת ראש

גדולה תענית יותר מן הצדקה, וקשה דלעיל ו: אמרינן אגרא דתעניתא צדקתא? עי' מהרש" א, עיון יעקב ואור החמה.

גדולה תפילה יותר מן הקרבנות, וקשה הלא נתקנה במקום הקרבנות? עי' אור החמה.

ובאור הראיה מהפסוק: עי' רש"י, ועי' מהרש"א, ובהג"ה על היפה מראה ירושלמי ר"ה ב' ג'.

כל כהן שהרג את הנפש וכו', האם דין זה מה"ת או דרבנן? עי' תוס' יבמות ז. ועי' היטבהנ"מ בין התירוצים, עי' שו"ת מהרלב"ח קיל', ופרמ"ג קכח' א"א נג', **והאם תשובה מועילה לזה?** עי' טוש"ע קכח' לה', עי"ש רמ"א, ב"ח ט"ז ומ"ב, ועי"ש עוד לגבי הרג בשוגג, וכן לגבי עכו"ם, עובר, ועוד, ובבאור הראיה מקרא: עי' מהרש"א.

נענעלו שערי תפילה, ביאורו: עי' מכתב מאליהו ח"ד262, ועי' חיי עולם ח"א כח' איך יש תפילות שנענות.

שערי דמעה לא ננעלו, וקשה א"כ למה בכלל צריך שערים? עי' יערות דבש ח"ב ריש דרוש ו'.

סכותה בענן לך מעבור תפילה, ואיזה ענן זה המונע את התפילה? עי' מהרש"א ויערו"ד ח"א דרוש ד'

נפסקה חומה של ברזל וכו', וקשה א אמרינן בסוטה לח: אפילו מחיצה של ברזל וכו'? עי"ש תוס' עיון יעקב ומהרש"א

וכתוב בתריה וישמע ה' וגו', ומה הראיה משם? עי' מהרש"א ופנ"י.

מאי תקנתיה יעסוק בתורה, ואיך פועל לתקן זאת? עי' מהרש"א ועיון יעקב

הא דמאריך ומעיין וכו' בבאור התירוץ: עי' מהרש"א, ועי' פתח עינים לחיד"א

היינו עזובה היינו שכוחה, עי' בריא"ף בעין יעקב בבאור כל הסוגיא

עורות אילים, אלו קרבנות הם ומה המיוחד בהם? עי' צל"ח ועי' בן יהוידע

וכי מאחר ששוהין וכו', וקשה הא עדיין נשאר זמן ללמוד? עי' חת"ס, ולב אליהו להגר"י בלאזר, וע"ע עיון יעקב, ובן יהוידע למה שואל רק על החסידים.

ולא החזיר לו שלום, וקשה איך באמת הותר לאותו חסיד לסמוך על הנס? עי' ט"ז סו' סק"א,מג"א קד' סק"א וחכמת שלמה שם, חת"ס ומעשה רב החדש לג'

כתוב בתורתכם וכו', ולמה היה צריך להביא שני פסוקים? עי' מהרש"א חי' מהרי"ץ ובן יהוידע

אם הייתי חותך ראשך בסיף וכו', למה הזכיר לו בלשון זו, וכן למה ענה לו אילו היית וווכו', וכן מה אשמועינן בזה שנפטר לשלום? עי' בן יהוידע.

לע"נ הג"ר חיים בן-ציון בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו תשעח'
לתגובות הערות והארות ולקבלת הדף בדוא"ל מידי יום ניתן לפנות ל-
7652935@gmail.com או בין הסדרים למספר - 0527652935